

Bilag 158

Forsvarsminister Poul Hansens redegørelse den 19. juni 1957
i folkettinget

Som det vil være bekendt, har Danmark i lighed med en række andre NATO-lande, bl. a. Norge, fået tilbud om levering af nogle nye våben, i almindelighed benævnt raketvåben. Jeg vil gerne give nogle nærmere oplysninger om, hvad der hidtil er sket i denne sag, og om regeringens stilling til den.

Tilbuddet om levering af de nye våben blev fremsat i begyndelsen af året, idet det blev meddelt, at man fra amerikansk side kunne tilbyde at levere materiel til en såkaldt NIKE-bataljon og en HONEST JOHN-bataljon på våbenhjælpsprogrammet for Danmark. Det fremsatte tilbud omfattede endvidere uddannelsen af en del personel på kursus i De Forenede Stater og ved amerikanske styrker i Tyskland. Det træningsprogram, der var opstillet for NIKE, skulle tage sin begyndelse kort tid efter fremsættelsen af våbentilbuddet, og det var derfor nødvendigt ret hurtigt at tage foreløbig stilling til sagen.

Bl. a. ud fra den betragtning, at det under alle omstændigheder ville være nødvendigt, at vi fulgte med i den nyeste udvikling på våbentechnikens område, accepterede regeringen det opstillede træningsprogram for NIKE og dermed i princippet også modtagelsen af NIKE-våbnet. Denne accept blev dog givet under forbehold af, at de nærmere undersøgelser, herunder forhandlinger med de politiske partier, ville muliggøre en endelig accept. På tilsvarende måde meddelte forsvarsministeriet senere de amerikanske myndigheder, at man også i princippet kunne acceptere tilbuddet om en HONEST JOHN-bataljon. Denne accept blev givet med samme forbehold som for NIKE.

Sagen havde i forvejen bl. a. været drøftet i forsvarsudvalget, hvor der fra flere sider blev givet udtryk for tilfredshed med det modtagne tilbud om nye våben, som meget væsentligt ville kunne øge vort forsvars effektivitet.

Om karakteren af de to våben, der er tale om, vil jeg gerne sige følgende:

NIKE er et såkaldt styret våben, d. v. s. en raket, som styres mod målet ved hjælp af radar. Våbnet er udviklet i de senere år til anvendelse i luftforsvaret, og der rådes i Amerika allerede over et ret stort antal NIKE-bataljoner, som har erstattet luftværnsenheder, udrustet med luftværnsartilleri af de hidtil kendte typer. NIKE har ved beskydning af luftmål en sådan rækkevidde, at den kan nå alle de eksisterende flytyper. Det samme er ikke mere tilfældet for det tunge, hidtil anvendte luftværnsartilleri, som ikke vil kunne nå moderne fly, der bevæger sig i store højder.

HONEST JOHN er en såkaldt fri raket, som ikke er styret. Våbnet er beregnet til anvendelse til direkte støtte for troppernes kamp. Denne raket kan kun beskyde overflademål, og den anvendes i princippet på samme måde som det almindelige artilleri, vi i dag råder over. HONEST JOHN har en rækkevidde på ca. 25 km.

Under forhandlingerne om leverancer til Danmark af de moderne forsvarsvåben har der – som stats- og udenrigsministeren udtalte i folkettinget forleden – ikke været fremsat tilbud om atomammunition, og jeg vil i denne forbindelse yderligere hen-

lede opmærksomheden på, at den amerikanske lovgivning ikke tillader, at sådan ammunition stilles til rådighed for andre landes styrker.

Jeg vil gerne understrege, at de to våben, der er tale om, begge er af udpræget defensiv karakter, og at de er fremstillet med forsvarsformål for øje. At de to våben absolut ikke er angrebsvåben, fremgår i øvrigt allerede af den omstændighed, at det ene er et luftværnsvåben, og at det andet kun har en rækkevidde på ca. 25 km.

Jeg nævnte, at det amerikanske tilbud også omfatter uddannelse af en del af personalet til de nye enheder. Regeringen har – som jeg også nævnte før – fundet det vigtigt, at vort forsvar til stadighed holder sig à jour med den stedfindende tekniske og taktiske udvikling, og man har derfor allerede påbegyndt uddannelsen af befalingsmænd i behandling af raketvåben, idet et mindre antal er afrejst til USA i de sidste måneder. Efter planerne skal yderligere et antal befalingsmænd og menige gennemgå kursus i USA og ved de amerikanske styrker i Tyskland.

Jeg vil endvidere gerne nævne, at vi endnu ikke har fuldt overblik over anlægs- og driftsudgifterne i forbindelse med indførelsen af de nye våben, men det ser i hvert fald foreløbig ikke ud til, at udgifterne vil blive overvældende, navnlig ikke i forhold til den væsentlige forøgelse af vort forsvars effektivitet og muligheder, som de moderne forsvarsvåben indebærer.

Jeg vil endelig til sidst sige, at det er regeringens opfattelse, at de moderne våben, som er tilbudt, vil medføre en sådan styrkelse af vort forsvar, at vi bør acceptere det amerikanske tilbud. Såfremt vi ikke nu giver et positivt svar, vil det medføre, at programmet for levering af de nye våben udgår af våbenhjælpsplanerne for finansåret 1957, og på grundlag af tidligere erfaringer er de amerikanske myndigheder af den opfattelse, at man kan få vanskeligheder med at få programmet presset ind i budgettet for næste år. Når man yderligere tager i betragtning, at afviklingen af uddannelsesprogrammet for nøglepersonel vil tage en vis tid, ville der derved let kunne gå flere år, før vi får mulighed for at opstille de nye enheder, og vi ville derved komme bagud i den rivende udvikling, der i disse år finder sted på det militærtekniske område.